

ДОНКА ПЕТРУНОВА

Докато миналото е премълчавано,
настоящото остава покварено

РЪКОПИСЪТ НА МРЪСНИТЕ ТАЙНИ

ДОНКА ПЕТРУНОВА

РЪКОПИСЪТ НА МРЪСНИТЕ ТАЙНИ

Ръкописът на мръсните тайни

© Донка Петрунова, 2011

© Димитър Стоянов – Димò, худ. оформление на корицата

© Издателство ЕРА, София, 2011

ISBN: 978-954-389-145-0

**ДОНКА
ПЕТРУНОВА**

**РЪКОПИСЪТ НА
МРЪСНИТЕ ТАЙНИ**

EPA

ПРЕДИСТОРИЯ

Позвъняването от рецепцията на хотела изненада Людмила. До тръгването ѝ за летището оставаше повече от час. Сбогувала се беше с всичките си познати, уредила бе сметките си с панаира и с хотела. Прочутата германска точност едва ли би допуснала таксито да пристигне преди определеното време.

– Търси ви мадам Софи Бонапарт. Помоли да слезете във фойето – любезно обясни администраторката.

Людмила ахна и забрави да остави телефонната слушалка.

Софи Бонапарт!

Фотографката на най-известните личности в съвременния свят търси нея!

Суетата ѝ, макар и неохотно, отстъпи пред реалността. Равно на чудо бе прочутата Софи Бонапарт да насочи обектива си към една от многобройните дребни участнички в Международния панаир на книгата във Франкфурт. Още по-невероятно беше да предложи свой албум на издателство в малко известната на света България.

Нервите ѝ заиграха. Явно някой идиот си правеше майтап с нея! Позвъни в рецепцията.

Въпреки че гласът беше същият, който я бе потърсил преди малко, тя попита сприваво:

– Сигурна ли сте, че е била Софи Бонапарт?

– Разбира се, госпожо Дойчинова. Току-що мадам Бонапарт тръгна към бара. Там ще ви чака.

Категоричният тон на администраторката не разсея подозренията на Людмила. Колко му е да си прикачиш чуждо име! Още повече че Софи Бонапарт беше сред най-загадъчните съвременни творци. Не даваше интервюта, рядко се показваше в обществото, не присъстваше дори на премиерите на собствените си албуми, живееше затворено и отчуждено. По тази причина вчера малцина обърнаха внимание на плъзналия слух, че е забелязана на панаира.

– Едва ли е била Софи Бонапарт – изрази откровено недоверието си Людмила.

– Мадам Бонапарт е редовна наша клиентка. Пристигне ли във Франкфурт, отсяда винаги в президентския апартамент на хотела. Нейни са портретите на последните президенти на Германия, можете да ги видите в централното фойе – търпеливо обясни администраторката.

– Веднага слизам.

Отдавна се бе отказала да търси обяснения за екстра-ва-гантните постъпки на богатите и известните.

В ранния час на деня барът беше почти празен. От вратата Людмила забеляза жена на маса за двама. Усмивваше ѝ се приветливо, сякаш я познаваше.

Докато вървеше към масата, Людмила заби поглед в нея.

Софи Бонапарт – ако непознатата наистина беше прочутата фотографка, не беше млада, но не изглеждаше и стара. Жена с излъчване, което няма възраст. Първото, което Людмила забеляза, бяха очите ѝ. Големи, синьо-зелени, обрамчени с тъмни мигли. Матовият тен на лицето ги открояваше допълнително. Косата – естествено прошарена или изкусно боядисана, ѝ придаваше финес и благородство. По усмивката прецени, че устата ѝ е доста голяма и плътна. Елегантното облекло не я изненада – нормално е жена, която печели милиони, да си купува дрехи от най-скъпите модни къщи. Изтънчеността ѝ респектиреше.

Непознатата се изправи. Имаше стройна фигура. Беше с десетина сантиметра пониска от Людмила, а тя бе висока метър и осемдесет. Подаде ръка с усмивка, излъчваща доброта и стеснителност. Двете трогателно нежни трапчинки на бузите ѝ събудиха у Людмила някакво смътно умиление.

– Здравей, Люда!

Людмила ахна несдържано и остана с полуотворена уста.

Независимо от силния акцент, жената я поздрави на чист български език. Нарече я Люда, както в ранната ѝ младост бяха преиначили името ѝ под руско влияние. Изумлението ѝ беше така очевидно, че Софи Бонапарт деликатно я придърпа и настани на свободния стол.

– Не ме помниш!

Тъга забули очите ѝ.

– Бяхме състудентки в Икономическия институт.

Устата на Людмила зейна още повече. Дори слух не бе чула за българския произход на Софи Бонапарт. Сред загадките около нейната самоличност бяха и годините до изгряването на звездната ѝ слава. Официално се водеше родена в Алжир, преди страната да получи независимост. Родителите ѝ – французи, се върнали в Европа. Живели последователно в Италия, Германия и Испания, накрая се установили в Париж. Това скитничество донякъде обясняваше белите петна в биографията на прочутата фотографка.

– Името ми е Софка Богданова.

Людмила се облещи, сякаш срещу нея стоеше извънземно. Едва промълви:

– Ти си Софчето от нашия курс! Онова мило, кротко момиче с двете сладки трапчинки – Софи Бонапарт? Не мога да повярвам!

Сервитьорът почтително застана до масата. Носеше поднос с две кафета и сладкиши.

– Поръчах и за тебе – обясни фотографката.

– Благодаря! Имам нужда от коняк. Двоен! – поръча Людмила. – За тебе?

– Благодаря – отказа Софи. Добави с тъжна усмивка: – Когато те видях за първи път на панаира, изпих цяла бутилка.

– Как ме позна? От студентството ни са минали почти петдесет години?

– Изглежда съм родена с дарбата да запечатвам образи. Помниш ли събранието, на което ме изключиха от Комсомола като морално разложена?

– Това събрание е един от най-гадните ми спомени от онова време. Веднъж се опитах да разкажа на децата си за него, а те ме попитаха какво означава морално разложена.

– Аз и досега недоумявам защо ми лепнаха този епитет. По това време бях още девствена.

– Всички бяхме изненадани. Ти беше едно от най-сериозните и интелигентни момичета в курса.

– А всички гласуваха за изключването ми! – горчивина помрачи изражението на Софи. – Единствена ти беше против. Настъпи зловеща тишина, когато вдигна ръка. Гледаше предизвикателно и леко се усмихваше.

– Знаех, че нищо не могат да ми направят. Играех в националния отбор по волейбол, предстоеше Европейското първенство.

– Запазила си предизвикателното си изражение. По него те познах, когато те видях за първи път на панаира. Беше преди десетина години.

– Защо чак сега ми се обаждаш?

Келнерът сервира коняка пред Людмила. Софи го изчака да се отдалечи и глухо каза:

– Опасявам се, че ще ме убият, преди да съм се сдобрила с родината.

– Ласкаеш ме, ако точно мене си избрала за посредник – пошегува се Людмила, но гласът ѝ издайнически потрепери.

Тя преполови наведнъж коняка в чашата и веднага заговори:

– Все едно виждам призрак. Нямам никакъв спомен за тебе след онова събрание. Заминах на подготвителен лагер, а след това – на състезанията. Като се върнах, научих, че си напуснала института.

– Чувствах се като прокажена. Всички ме отбягваха. А и да завърших института, вече бях с клеймо „неблагонадеждна“ – в най-добрия случай щяха да ме разпределят в някое забравено от Бога и от света местенце. Провървя ми да започна работа в един хотел на Слънчев бряг. Преди края на сезона избягах в Италия.

– Браво на тебе! Аз не намерих смелост да остана в някоя от капиталистическите страни, в които се провеждаха състезанията.

– Нищо не ме задържаше в България. Нямах и на-дежди за бъдещето си – сухо обясни Софи. – А и Държавна сигурност ме беше стиснала за гушата. Непрекъснато искаха сведения за някой от гостите на хотела. Принуждаваха ме да влизам в стаите им. Бях лесна плячка заради миналото си.

– Изумявам се от смелостта и решителността ти. Да избягаш от България в онези години беше истински подвиг.

Възбудата на Людмила разчупи явната неохота на фотографката да се връща в миналото. Равно и някак безстрастно, тя обясни:

– Имах шанса в хотела да отседне един италианец, който си падаше по алкохола, жените и авантюрите. С него беше братовчед му Алберто със своята приятелка Джулия.

Марио, така се казваше италианецът, се влюби в мене, а като научи историята ми, се запали да надиграе комунистите.

Людмила допи коняка в чашата си, поръча нов.

– Ще пия за този Марио. Ти си потвърждение за неговата победа.

Нещо като усмивка озари лицето на фотографката.

– Беше същински екшън. Избрахме почивния ми ден. Казах на управителя на хотела, че ще прескоча до нашите в София. Колата на италианците ме чакаше извън курорта. Оставихме Джулия в Бургас, а аз минах границата с нейния паспорт. Живях няколко години с Марио във Венеция, след това се прехвърлих в Рим и оттам – в Париж. Вече бях напреднала във фотографията.

– Толкова бързо!

– Всъщност аз се занимавах с фотография още от дете. За пастрока ми това не беше сериозна професия. Или икономист, агроном, инженер, или – работничка в завод. За беда предпочетох да следвам в Икономическия.

– Той беше и продължава да бъде престижен институт.

– Там срещнах Продан Проданов.

– Извинявай, ама като разбрах за тебе и Продан, се зачудих какво си му харесала. Беше доста по-възрастен от нас. Ходеше непрекъснато с голф и каскет. Вечно беше свъсен, гледаше строго, говореше назидателно. Дразнеше ме с непрекъснатото перчене с партизанското си минало. Не понасях догмите, които разпалено проповядваше, повдигаше ми се от порядките, които налагаше.

– Между нас не е имало нищо!

В светлите очи на фотографката заиграха гневни пламъчета.

– Не ми се говори за него. Всичко съм написала в мемоарите си.

– Издаде си мемоари! Нищо не съм чувала.

Софи извади от чантата си обемиста папка с красиви плътни корици.

– Това е ръкописът. Държа да бъде публикуван в България. Затова дойдох при тебе.

– Не си сбъркала. Издателството ми е сред първите пет в страната. Аз самата съм председател на Асоциацията на издателите.

– Разчитам преди всичко на почтеността ти.

Софи прегърна с две ръце папката.

– Описала съм живота си. Не знам още колко години ми остават, искам родината да научи истината за мене.

– Нямах ли близки в България?

– Мама навярно е починала. Още докато бях у нас, тя боледуваше често. Имам брат, но с него от деца сме чужди един на друг.

Людмила изчака сервитьора да постави коняка пред нея, положи папката на масата, взе чашата, но не отпи. Напрегнато попита:

– Наистина ли се страхуваш за живота си? Кой те заплашва?

– Изглежда съм орисана да бъда мишена на Проданови – баща и син.

– Продан почина.

– Синът остана.

– Познаваш Явор Проданов!?

– Късно узнах, че е син на Продан.

– Крушката не пада по-далеч от дървото. Продан беше яхнал идеологията, синът му – далаверата. Перфектни играчи.

– Синът е надминал баща си.

– Напоследък не чувам нищо за него. Преди усилено се говореше, че е влязъл в политиката, за да прави по-лесно далаверите си. Приписваха му контрабандни канали за цигари, дори за проститутки и наркотици.

– И сигурно е истина. Той няма никакви скрупули за пътищата до парите.

– Спечели милиони, но според мълвата ги е профукал на хазарт.

– Той не е от хората, които остават на сухо. За такива като него баба ми казваше, че ще продадат майка си на всеки, който им предложи пари. Затова се страхувам от него.

– Какво мога да направя за тебе?

Пиколото на хотела прекъсна разговора им. Незабелязано бе приближил до тяхната маса и някак виновно заговори:

- Госпожо Дойчинова, поръчали сте такси за аерогарата. Чака ви пред хотела.
- Софи Бонапарт се изправи преди Людмила. Подаде ѝ папката, а след това – и ръка.
- Не искам да се разделяме. Толкова неща имам да те питам – дръпна се Людмила.
- Ще те изпратя до летището. А сега върви за багажа си, аз ще уредя сметката.

Настаниха се на задната седалка на таксито. Още със сядането Софи измъкна пръстена от ръката си. Бяло злато с голям диамант. Подаде го на Людмила.

- Моля те, приеми го!
- Изключено! – Людмила се дръпна в края на седалката. – Сигурно струва цяло състояние?

– За мен означава много повече. Когато го купих, осъзнах, че съм успяла.

– Пръстена няма да взема, но с удоволствие ще изслушам рецептата за главоломния ти успех.

– Не ми отказвай, моля те! Това е любимият ми пръстен, затова ти го подарявам. Нощес си дадох сметка, че благодарение на тебе не стигнах дъното на отчаянието. Достатъчно е само един-единствен човек да те подкрепи в съдбовен час, за да добиеш куража да продължиш напред. Винаги когато се отчайвах или разочаровах, си спомнях как ти се опълчи на мнозинството. Вдигна високо ръката си, а другите сведоха гузно глави.

– Каквато вироглава си бях, такава си останах. Ти си чудото. Най-известният фотограф-художник. Няма да приема подаръка, докато не чуя тайната на твоя успех.

– Много е проста, но хората съзнателно я пренебрегват.

– Съвсем изостри любопитството ми.

– Всеки има мечта за живота си, но я осъществяват само онези, които дръзват да направят това, което другите смятат за невъзможно.

– Това е и моят девиз, за съжаление обаче не стигнах до твоите върхове. Явно има още нещо....

– Вие българки ли сте? – извърна се към тях с широка усмивка таксиметровият шофьор.

– Аз съм роден в едно силистренско село, преселихме се в старата родина Турция, когато вашите смениха имената ни с български. Не можахме да преживеем тази гавра.

– Натяквате за капката, а забравяте морето, каквото е било вашето петвековно присъствие в нашата страна – сопна му се Людмила. Тя подкани с очи Софи да продължи.

– Слушам те! – настоя след минута мълчание откъм нейната страна.

Софи само вдигна рамене – явен знак, че не желае да говори пред трети човек, и това настрои Людмила още повече срещу шофьора.

– Гледайте си пътя! – подхвърли гневно.

Не издържа дълго на наложеното мълчание, приближи до някогашната си състудентка и зашепна:

– Нещата се промениха, защо не се прибереш в България?

Софи седеше като замръзнала на мястото си. С нищо не показва, че е чула въпроса на Людмила, нито че ще се включи в разговора. Едва когато слязоха от колата и тръгнаха към входа на летището, тя извинително каза:

– Оцелях, защото никога и пред никого не показвах, че съм българка.

– Не личи да си забравила езика.

– Непрекъснато чета на български. В началото по цели часове търсех наши книги при букинистите край Сена, после започнах да купувам от панаирите на книгата. Всяка година идвам във Франкфурт именно с тази цел. Откакто има интернет, редовно следя пресата, слушам българско радио, гледам българска телевизия.

– И през всичките тези години никой не узна, че си българка!

Людмила спря и впери поглед в нея.

– Преди да почине, мъжът ми призна, че отдавна знаел. Понякога нощем съм бълнувала на абсолютно непознат за него език. Това се случвало и при боледуванията ми. Записал ме на касетофон, доста се измъчил, докато открие преводач.

– Била си омъжена? За кого?

Людмила изстрелваше въпросите си като картечница. Софи се стремеше да влезе в нейното темпо, но природата ѝ я заставяше да се съсредоточи в себе си, преди да отговори. Стараеше се да бъде изчерпателна и точна.

– Съпругът ми Серж беше невероятен човек. Рисуваше комикси.

– А деца?

– Уви, не. Докато живях с Марио, два пъти забременявах, но баща му настояваше за аборт. Предупреди ме да не си правя илюзии, че мога да вляза в тяхното семейство. Произлизло от един от дожите на Венеция.

– Аристократите са по-консервативни от комунистите. Не допускат чужди сред себе си.

– Направо минават през тях като слон през житна нива – въздъхна Софи. – След втория аборт, от който едва не умрях, не можех да имам деца. Затова дълго отхвърлях предложенията на Серж за женитба. Той обаче не спря да настоява. Аз съм му била достатъчна.

– Не общуваше ли с българи?

– Рядко срещам, а като срещнех, мигновено си спомнях онова събрание. И досега не мога да проумея как хора, които са се държали приятелски с тебе, без никакви колебания стават твои палачи.

– Не ги съди, страхът беше епидемията по честта и гордостта в онези години. Благодарение на него мнозина оцеляха.

– Има и по-достойни начини за оцеляване.

– Не ти ли беше мъчно за България?

– Бях до такава степен отвратена, че избягвах да си спомням за нея. Приех с благодарност желанието на бащата на Марио да сменя името си и да си измисля друга биография. Пристрастих се към работата си, тя стана моята родина.

– Защо се страхуваш от Явор Проданов?

– Дължи ми много пари. Ще се освободи от дълга си само ако аз изчезна от този свят. Има и друго – той възнамерява да се върне в политиката. А аз зная много компрометиращи факти за него.

Спряха пред гишето за оформяне на билетите. Някаква жена с две деца нервно питаше чиновничката в колко часа самолетът ще кацне в София.

– Толкова много неща искам да науча за тебе – направи физиономия Людмила като при зъбобол. В следващия миг енергично избухта багажа си встрани: – Оставам!

Тя даде път на следващия пътник.

– Съжалявам! Подготвям се за заминаване в Щатите. Обещах на Джек Никълсън да му направя фотосесия.

– Ето и този въпрос не успях да ти задам. Как стигна до световния елит?

– Благодарение на Марио. Беше известен фотограф, снимаше предимно артисти и светски личности. Аз му помагах. Той забеляза, че се справям добре, напиеше ли се – прехвърляше цялата работа на мене. Имах шанса да направя фотографии на една млада актриса. С тях тя кандидатства за филм на Фелини. Харесаха я. Получи по-значима роля от очакваната. С нея привлече вниманието на много режисьори. И полетя нагоре. Стана една от най-големите звезди на Италия. Не искаше друг да я снима, освен мене. Когато се разделих с Марио, тя ме приюти в дома си в Рим. Препоръча ме на свои приятели, те – на свои. Заминах за Париж с утвърдено име.

– Чувала съм, че твоите фотографии говорят много повече за човека, отколкото цяла книга, написана за него.

– Старая се да хвана характера.

– Ще позволите ли?

Първият пътник от опашката след тях се промуши между двете и застана пред чиновничката.

– Върви! – Софи побутна леко Людмила напред.

– Кога ще се видим?

– Ако публикуваш мемоарите, ще дойда на премиерата им.

– Това ще бъде най-светкавично издадената книга. Прибера ли се, веднага се захващам с нея. О, Софи!

Тя поривисто я прегърна

– Радвам се, че си жива.

– Аз пък се радвам, че си запазила смелостта да рискуваш.

Опашката умилено изчака дългата им прегръдка.

– Доскоро! – едновременно си казаха те.

Софи Бонапарт тръгна към изхода, без да се обръща.

ДОНКА ПЕТРУНОВА

РЪКОПИСЪТ НА МРЪСНИТЕ ТАЙНИ

Евгения Мирева
редактор

Издателство ЕРА, София
тел. 02/980 16 29
e-mail: era@erabooks.net

Печат: ЕКСПЕРТПРИНТ ЕООД